

Johannes Hagström
Hållbarhetsstrateg
johannes.hagstrom@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Yttrande gällande riskhanteringsplan för Trelleborg enligt översvämningsdirektivet

Sammanfattning

Efter att stora översvämningar drabbat Europa antog EU 2007 ett översvämningsdirektiv med syfte att minska konsekvenserna av översvämningar och värna om människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är ansvarig myndighet och genomför arbetet i nära samarbete med länsstyrelserna. Trelleborgs kommun är utpekad som ett område i Sverige med betydande översvämningsrisk från havet. Som del i arbetet har Länsstyrelsen Skåne tagit fram riskhanteringsplaner för de utpekade områdena, som nu är ute på samråd. Länsstyrelsen har i princip gjort en sammanställning av de beslut och utredningar som kommunen gjort, en del bör förtydligas. Ett antal skånska kommuner, inklusive Trelleborg, har också författat ett gemensamt övergripande yttrande om bland annat ansvarsfördelning i kustskyddsfrågan.

Förslag till yttrande, både det gemensamma från ett antal av Skånes kustkommuner och det specifika från Trelleborgs kommun, återfinns under ”Ärende”.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse Yttrande gällande riskhanteringsplan för Trelleborg enligt översvämningsdirektivet, dnr KS 2021/563, 2021-10-01

Bifogade handlingar från Länsstyrelsen Skåne

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att anta yttrandet som sitt eget.

Beslutet skickas till

Svar lämnas per e-post till skane@lansstyrelsen.se med diarienummer 400-31081-2020 i ämnesraden.

Ärendet

Efter att stora översvämningar drabbat Europa antog EU 2007 ett översvämningdirektiv med syfte att minska konsekvenserna av översvämningar och värna om människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet. MSB är ansvarig myndighet och genomför arbetet i nära samarbete med länsstyrelserna. Trelleborgs kommun är utpekad som ett område i Sverige med betydande översvämningrisk från havet. Som del i arbetet har Länsstyrelsen Skåne tagit fram riskhanteringsplaner för de utpekade områdena, som nu är ute på samråd. Länsstyrelsen har i princip gjort en sammanställning av de beslut och utredningar som kommunen gjort, en del bör förtydligas. Det handlar framför allt om kommunens avsikter i det tematiska tillägget till översiktsplanen om att reservera mark för framtida åtgärder och att dessa ska vara anpassningsbara. Då Skateholm kan bli översvämmat av havsvatten som kommer in från Skurups kommun har Länsstyrelsen Skåne valt att även inkludera Bingsmarken i Skurups kommun. Det bör förtydligas i samrådshandlingen vilka beslut och utredningar som tillhör vilken kommun. Ett antal skånska kommuner, inklusive Trelleborg, har också författat ett gemensamt övergripande yttrande om bland annat ansvarsfördelning i kustskyddsfrågan.

Då inga åtgärder är utförda i kommunen kan det inte göras någon miljökonsekvensbeskrivning i nuläget, det har istället gjorts en miljöbedömning av de föreslagna åtgärderna. Den konstaterar att det inte går att visa på några negativa konsekvenser av den riskhanteringsplan för Trelleborgs kommun som är ute på samråd.

Det återstår dock en del arbete innan riskhanteringsplanerna är klara: komplettera med resultat av kostnads-nyttoanalys, prioritering av åtgärder och komplettera med beteckning av åtgärdstyp samt effekter på natur- och kulturmiljöer.

Yttrande

Trelleborgs kommun uppskattar att Länsstyrelsen Skåne har tagit fram en riskhanteringsplan och ser framemot resultatet från den kostnads- nyttoanalys som det arbetas med. De politiska beslut som tagits i kommunen och de utredningar som gjorts är generellt beskrivna på ett korrekt sätt. Dock ser vi gärna att några punkter förtydligas.

Efter ett politiskt beslut använder sig Trelleborgs kommun av RCP8,5 i sin planering över de kustskydd som kommer behöva uppföras för att skydda både befintlig och ny bebyggelse utmed kusten. De lösningar som tas fram ska vara anpassningsbara och kunna justeras allteftersom vi får ny kunskap om hur mycket havet kommer att stiga samt om det tillkommer nya tekniska lösningar för klimatanpassning. De kommer också ha en säkerhetsmarginal där så krävs.

Mark pekas ut och reserveras i det tematiska tillägget till Översiktsplanen för att säkerställa att det finns gott om utrymme i framtiden för att göra de åtgärder som kommer bli nödvändiga.

Eftersom en del av den riskhanteringsplan som gäller för Trelleborgs kommun även berör en liten del av Skurups kommun ser vi gärna att det blir tydligare vilka åtgärder som härstammar från vilken kommuns underlag. Förslagsvis kan det

tillkomma en underrubrik ”Skurups kommun” för att belysa att det är deras arbete och beslut som refereras i vår riskhanteringsplan.

I övrigt ställer sig Trelleborgs kommun bakom det gemensamma yttrandet från Skånes kustkommuner (bifogat).

Gemensamt yttrande från Skånes kustkommuner

Skånes kustkommuners synpunkter på Länsstyrelsens remiss av riskhanteringsplaner i Skåne.

Vi kustkommuner i Skåne har en gemensam syn i viktiga frågor som rör klimatanpassningen av Sverige och vad som behövs för att Skånes kustkommuner ska kunna fortsätta utvecklas. Skånes kustkommuner tar det förändrade klimatet på stort allvar och ser behov av att kustkommunernas fysiska planering behöver ske med en samhällsekonomiskt motiverad klimatanpassning. De skånska kustkommunernas tillväxtbehov och realisering av bostadsförsörjning är en nationell angelägenhet för svensk ekonomi och viktig för hela Skånes och Öresundsregionens utveckling. Klimatanpassningen av den byggda miljön behöver ta vara på och utgå från redan gjorda investeringar, i bebyggelsestrukturer samt kultur- och naturmiljön. Det behövs en öppen diskussion om hur vi tillsammans med staten kan arbeta med samhällsekonomiskt lönsamma, adaptiva och successiva åtgärder utifrån kontinuerligt ökande kunskap så att osäkerhetsmarginalerna för investerare minskar i Skåne. Sveriges tillväxt behöver ett Skåne med resilienta och ekonomiskt robusta kustkommuner.

Vi vill med följande gemensamma synpunkter som utgångspunkt i remissen om riskhanteringsplaner i Sverige vara en aktiv part i fortsatt nationell dialog med Länsstyrelsen och andra statliga aktörer, liksom andra samhällsaktörer.

Kommunerna

Bromölla, Burlöv, Helsingborg, Landskrona, Lomma, Malmö, Simrishamn, Skurup, Trelleborg, Vellinge, Ystad, Ängelholm

Synpunkter

Klimatanpassning - en fråga som behöver uppmärksammas utifrån från tydliga ansvar och juridiska skyldigheter

Klimatanpassningen av såväl Skånes kustkommuner som Sverige är en fråga som behöver uppmärksammas betydligt mer än vad som görs idag. Skånes kustkommuner är därmed positiva till att riskhanteringsplanerna tagits fram. Skånes kustkommuner anser emellertid att riskhanteringsplanerna behöver bli tydligare kring en gemensam och samlande målbild av ett klimatanpassat Skåne, där städer och samhällen kan finnas kvar och utvecklas. Kustkommunerna bidrar gärna i en utvecklad dialog med staten, både med länsstyrelsen och andra myndigheter, om hur ökade översvämningsrisker och konsekvenser av dessa kan hanteras både i befintlig miljö och i kommunernas fysiska planering.

Ansvar och skyldigheterna för, respektive finansieringen av, klimatanpassningen av Sverige är inte tydligt i riskhanteringsplanen. Det saknas även lagrum för adaptiva och successiva etappvisa klimatanpassningsåtgärder idag och för olika finansierings- och fördelningsmodeller för åtgärder som ligger långt fram i tiden.

Det är viktigt att länsstyrelsen förtydligar och skiljer på det ansvar som kommunerna har och inte har. De resultatmål och åtgärder som föreslås i Skånes riskhanteringsplaner bör förtydligas utifrån om de är möjligheter för kommunerna eller juridiska skyldigheter med utgångspunkt i vad som exempelvis framgår av prop.2017/18:163, *Nationell strategi för klimatanpassning* respektive Klimatanpassnings-utredningens betänkande *Vem har ansvaret?* (SOU 2017:42).

Staten behöver genomföra samt finansiera åtgärder som skyddar statens intressen.

Riskhanteringsplanerna behöver tydligare visa vilket ansvar som berörda aktörer har, där staten behöver ta en större roll för finansieringen och finansieringsmodeller. Eftersom Länsstyrelsen gör bedömningen att flera samhällsviktiga verksamheter med statlig huvudman riskerar att översvämmas uppmanar Skånes kustkommuner Länsstyrelsen att peka ut en åtgärd som: *”Länsstyrelsen ska verka för att staten, samordnat med kommunerna, genomför och finansierar skyddsåtgärder och beredskap som skyddar statens intressen, så som samhällsviktig verksamhet, riksintressen, statliga naturreservat, byggnader och infrastruktur osv. Länsstyrelsen behöver också arbeta för att staten ska skapa förutsättningar för anläggandet av skydd av allmänna intressen i alla typer av miljöer”*. Länsstyrelsen behöver därtill arbeta för att staten ska ändra lagrum och tolkningar för att möjliggöra/förenkla tillståndsprocesser för att anlägga kustskydd.

SMHI behöver ansvara för nationellt klimatunderlag

Skånes kustkommuner ser behov av en gemensam nationell syn på vilken statistisk metodik som bör användas för att beskriva klimatet som grund för kommunernas klimatanpassningsarbete, och förordar att SMHI:s roll som Sveriges expertmyndighet för klimatfrågor stärks. Kommunerna ser fördelar med att klimatanpassningen utgår från en gemensam nationell metodik för att kunna analysera och bedöma klimatpåverkan baserat på gemensamma referenspunkter och statistik. Det behöver till exempel gå att utläsa hur ett klimatunderlag är framtaget och vilken statistisk osäkerhet som ligger till grund för investeringsbeslut i Sverige. Det skapar likvärdiga förutsättningar för kommunerna i Sverige. Skånes kustkommuner förordar också att MSB:s hotkartor används så att alla Sveriges riskhanteringsplaner baseras på likvärdigt klimatunderlag. Kustkommunerna föreslår länsstyrelsen att lägga till *”Länsstyrelsen ska, tillsammans med kommunerna, verka för att SMHI får ett utökat uppdrag som Sveriges expertmyndighet avseende klimatrelaterade frågor till kommunerna”*.

Länsstyrelsen behöver agera för att kuststäder ska kunna vara kvar och utvecklas

Skånes kustkommuner ser behov av en nationell vägledning för klimatanpassning i den kommunala fysiska planeringen och förordar att detta uppdrag hanteras av Boverket så att den fysiska planeringen i Sverige kan utgå från en gemensam nationell grund/metodik. Kommunerna behöver få stöd och utrymme att avgöra risker och konsekvenser i den fysiska planeringen, där redan gjorda investeringar och befintliga värden tas tillvara tillsammans med de tillväxtbehov som finns i kommunerna. Skånes kustkommuner saknar i riskhanteringsplanerna en åtgärd där länsstyrelsen i sin stöttande roll agerar för att Skånes kustkommuner ska kunna vara kvar och utvecklas.

Det övergripande målet enligt förslaget till riskhanteringsplan är att skydda och begränsa skador på bebyggelse, naturmiljöer m.m. Skånes kustkommuner menar därför att det bör finnas utvecklingsmål i riskhanteringsplanen med inriktning på hur fortsatt utveckling av stadsbebyggelse och samhällen i kustnära lägen kan ske på ett säkert sätt.

Sammanfattningsvis vill kustkommunerna framföra

Det krävs ett omtag av riskhanteringsplanen för att länsstyrelsen bättre ska kunna visa att staten i sina olika roller tar sin stödjande och rådgivande roll samt sin genomförande och finansiella roll i den komplexa stadsbyggnadsutveckling som Sveriges kustkommuner befinner sig i. Skånes kustkommuner välkomnar fortsatt dialog kring detta.